

Երբ ինքին դառնալով, օպյերն տու-
նալ ասացողներն ինքն կը լինակ, ա-
ռուտակն կ'սկսին, մենք դիտելով դո-
շանանք սակայն: Ամեն անդիպողի դո-
ժակալով ծխողներու: Երբեք կ'անցնի
կամք կ'առնու, և ումանք ալ քառակի
կը բանան և տառակներն երկար չե-
լանքն մին կը գնեն, Թերեւս իրենց հօր
կամ պապանն անտիկալ ընծայ ալ ը-
լամ ըլլալու համար: Անգլանիներու
խումբներն ալ ուրիշ տեղ կը գտնան
Իրենց հաշակին յարմար վայրեր, բէլ մ
անցնի հեռապարծիներու ընտիր ցոյց-
դրակներն մը կայ, ոմանք կը հեռանալ,
միայն այդ ատել գործնական կերպով
կ'արտայայտեն իրենց գնահատումներ:
Իմանով Թիներու չարքին մը կայ տեղ
որ կը գրաւէ Թէթի ծխախոտի ցոյց-
դրակներն:

1871

գրութիւնը: Թուրքիայի պէս շատախօս աղբիւրներ վարձուած են որք գրելիք ամեն լեզուով հրատարակել կրնան յաճախորդներուն: Անգլիացի ընկերութիւն խնայողաց վրայ առնողմէ ամեն հետ խոսակցութեան կարելի թերեւեց լեզուով և շատ չ'անցած հետաքրքրելու խումը մը կը հաւարուի շուրջ: Ամեն քայլափոխիցի գիւղից գործուող սիւնարար վար, է-ֆէնտիլիքը կը հնչէ անհնային և հրեշտակներէն գիւղին է գուշակել թէ մեծաւ մասամբ յոյն են այս ցուցարարութեան մէջ ծառայողները: Անոնց ցուցանանքներն մէջ երկու հայ միայն կան, մին երկայն հասակով, խիտ սեւ պե-խերով անգամաւայի մը որ իւր սովե-ծամուկ ճաշակով և կապուող շարժումով ամենուն ուշադրութիւնը իրեն կը բաշէ-խի միայն զիջողութեամբ մը որ լրա-բար ժախելէ ճանձնաբարձ կուգայ Կ. Պոլսոյ մէջ (Օրիմպոս) շուրջ չունի մը քա-չի իւր յարգման բաւական լաւ ամ-սակաւոր մը:

Ենթերին այլ և այլ մասերուն մէջ սքանչելիներ կան, բայց ոչ թերական սուրճ եւ ոչ ալ քրտակի լըզուն կայ: ամեն բան կեղծ է, միշտ իսկ արեւ-եկեան տարաբով անգլիացիներ կան որք իւր թէ թերեւեց իր խօսիկ այդ-լեզունէ չ'անկողններուն հետ, բայց ի տես ճշմարիտ արեւելիքի մը կը պա-պանանին:

Դաւաթիկոյ կամուրջին մտածած ենք յոնանի լիւրեւ բաւական իրական է մա-նաւանց կամուրջին երկու կողմը անդա-բար երկեկեղ զապրեցներ իրենց թուրք նաւավարներով շատ ընտանի կընծային տեսարանը: Այս նաւակե-րուն մէկով երկու վայրերին մէջ կրնա Ոսկեղից կամ Պին պիւ տիւրէքը եր-թեկեկել: Այս հաղար ու մէկ սիւններ, հայկեկեկով այնպէս մը կարգադրուած են որ կարծես իրաւ անհամար սիւնե-րու մէջ կը գտնուի:

Կամուրջին անդի կողմը առաջին տեսարաններն մին է Դաւաթիկոյ Աշ-տարակը: Որոշապտոյ ճամբաներով կը մտնային մինչեւ կուգատ գաղաթը որ իրականին շատ յար և շունտ է պա-տերուն շինուածանիւթը, հաստու-թիւնէն, ամեն բան քիչ շատ արեւե-կան է և պատուհանէն դուրս նայած ատենը Ոսկեղիցին եւ իրականացնող տե-սարանը այնպէս մը նկարուած է որ անկարելի է գէթ պահ մը կարօտա-գին աչք չ'իջարկ:

Յառաջացած ատեն անկիւնի պա-տերէն միայն վրայ փակցուած ծառու-ցում մը ուշադրութիւն կը գրաւէ: Աղգանուէր Հայուհեաց դաշտային պարահանդէս, մտաւ 1 օմ: Եսկի: Չեմ գիտի որ թուականն մնացած է, միայն սա գիտեմ որ ամեն հայու համար հաճելի անակարկ մ'է այդ ան-շունտ պարահանդէսը:

Վերջինական արահն է եւ այնքանը և լինիլներ: Ապէս ներս ճշմարիտ ա-րեւելեան կայսրոյ երկրներ մը կը պար-գուի, թերական մանկիկ գոյններ ա-ւելի ևս կը հնչանայ: Սրահին կեդրոնը 100 կանգուն երկայն և համեմատա-կան ալ լայնութեամբ աւազան մը կայ և մինչեւ ներկայացումներու ժամը մա-կոյններ կը սահնկ ամեն ուղղութեամբ:

Նստադրարներ ամբիթներով ձեւով մէկ մէկու վրայ կը բարձրանան եւ ե-տեւի ծաղիկն դիտած ատենը միւս ծաղիկները կը փոքրանայ: Ապէս ո-րոշ գաղափար մը տուած ըլլալու հա-մար յիշեմ միայն թէ, թատերաբեմին երկայնքը 200 կանգունը կ'անցնի եւ 2000ի չափ գերակատարը ի ցոյց կու-գան երեւմե միկնոյն ժամանակ:

Մուտքը 1 շինիւն է, որով արտու-նութիւն կունենան ոչ միայն արտող չուկան շրջապայիւր, այլ նոյն տունա-կը զբեղ կարծանէ ներկայ գտնուիլ արահին մէջ տարուիք ներկայացման և լու թիւիք համահայն արժու մը կըը-նա գրաւել:

Քանի որ արահին մէջ մտնող, յի-շեմ որ հոստելի ներկայացումները բո-լորովին տարբեր են շատ մը թիւա-տիկներուն մէջ արտածէ: Մասնաւոր խնամով ընտրած են պատմական և այլ բարդաշարժի կտորներ: Խաղը քանի մը կտորէ կը բաղկանայ եւ այնքան ճարպակութեամբ համեմատ է որ փոքրիկ մանուկէն ամենէն չափաւոր իրեն յատուկ հաճողները կրնայ գրա-նայ անոր մէջ: Շատ մը ընտանեաց հայերը որ չ'ախել սիրէին ընտանիքով ուղիք թատերին մը երկմալ, հոս սիրով անգլիական Այս չ'անքին ամենէն ներդա-կան ծառայութիւններէն մին այն է որ հայրուկան եւ արքայա տղայաբաղը կա-մայ թէ անկամիլ կարող հետ յարաբե-րութեան կը մտնայ: Արքայական ըն-տանիքն ևս յաճախ իւր ներկայացու-ցիւք կ'ունենայ:

Անցեալ տարի Վիեննայի ներկայա-ցումը մեծ յաղթութիւն նկատուեցաւ, բայց Կիւրնի թէ այս արտանալ Կ. Պո-լսոյ գերազանց է: Գէթ այդ է Անգլի-այեց զարգաւորան եւ ամեն Օրիմպիկ գունէն գուրս կնոյղ զարար ժպտով մը սկսածէ կ'ունի ու կը մնին:

ԿԱՌԿԱՍԵԱՆ ՍՈՒՐՉԱՆ ԳՈՎ

Դաւրեթէն կը գրեն թիֆլիզի թեր-թերուն, փետրուար 6 թուականով:

Յունական 24 ին, առաւտեան 11-ա-մը 5 ին, Արքայապետին թիւնակով ա-ռաւորդ Սրբազան Պարզեացի ներ-կայացաւ Պարսիկ թագաժառանգին, իւր պալատի մէջ, հետո՛ւ ունենալով իրեւ-թարման հայագի Մատուր-թան Սեթ-թեաններն: Սրբազան հորը ներկայացրի-ր ըստ սովորութեան արարողագրին և ար-տաքին գործոց նախարարի օգնական Մու-սթաֆէ Լաֆէ: Սրբազան Հայրը յորհե-կայս յանձնեց թագաժառանգին Ս. Կա-թողիկոսէն բերած յանձնարարքը ճանաչե-լու: Սրբազան Պարզեանցին առաջնորդ Ա-րքայապետին, այդ յանձնարարքը գրուած էին պարսկերէն լեզուով շատ գեղեցի-կան նստած էին տեղ մը ուր կը զար-գեցնէին հայերէն և գնուած կաթողիկոսա-կան զինուոր: Սրբազան Հայրը խօսեց բեր-նացի, համառօտ կերպի բարեմաղթեց Վեհ-ճափ արեւաշատութեան կեանքի համար, օրհնեց նոյնպէս թագաժառանգին, այս խո-սակցութիւնը խմբին թագաժառանգ Մատու-ր-թան Սեթթեաններ: Թագաժառանգը իւրը-ր իւր շնորհակալութիւնը քստալեզունէ-ն Հայոց Կաթողիկոսին, Սրբազան Հօր ա-ռաւորդը նշանակուելու Արքայապետին համար:

Մի քանիք ժամ մնալէ յետ նորին Բարձր Սրբազանութիւնը մեկնեցաւ պալա-տէն և գնաց այնտեղից ընդհանուր կու-սակալ ճաշակաւոր, որի մօտ կէս ժամ մնալէ յետոյ մեկնեցաւ Առաւորդարան:

Սրբազան առաւորդը արդէն սկսել է իւր փինակի վերաբերեալ գործերով զբաղ-ւել: Կեղեցիկ նամակներ են ստացելով գաւառների ալ և ալ կողմերէն գանա-կան խնդիրներ ժամին: Չնայելով որ Սրբազան Հայրը բոլոր խնդիրներին պա-տասխանում է, բայց շատ մտադրութեան է պատճառով նրան այն հանգամանքը, որ Դաւրեթի առաւորդարանը չէ ունեցիլ մինչեւ որս մի հայ գաղափ կամ գործա-կատար, որ ալ և ալ խնդիրներին համար կարաւարտութեան դուռը ուղղորդէ բե-րանացի առաւորդարանի կողմից խօսելու, և բոլոր եղած հարցերը մի առաւոր մէջ արձանագրուէ: Մինչեւ Սրբազան Պարզ-եանցի Դաւրեթ ժամանելը նախկին առաւ-որդները ամենեւին չեն մտածել այդ բա-նեթի համար, որ շատ պէտք կար, բայց կան այսօր խնդիրներ, որոնց վերաբեր-թեամբ Սրբազանը կամենում է իմանալ գործի անցեալը, բայց ի դուր որոշում է ապալելին առաւորդարանի արդիւնքը եւ ոչինչ չէ գտնուի: Եւ անց ինքը սովոր-ուած է մի տոմարի մէջ գրել ամեն ինչ որ կատարուած է իրենց համարներով, մի մեծ աշխատանք Սրբազան Հօր համար մինչեւ, որ մի յարմար գործակալուոր գտնուի աղ-գային առաւորդարանի համար: Նոյնպէս գաւառներում գործակալ բանակներ չկան, որ Կանդակման, որ Սրբազան Հօր ևս քիչ մտադրութիւն չէ պատճառով, որովհե-տե չէ գտնուում առաւորդարանի մէջ մի որ է ցուցակ, ուր գրուած լինին զեթ անուանները: Պարտաւորուած Սրբազան Հայրը գիտեմ այս կամ այն ինչ վճառ-աւորներ հարցնելու: Ինչպէս լուր մը եւ տեսնում, որ Սրբազան Հայրը այդ մասին մի մտածան է պատրաստուել, որ ամեն ինչ որ տեղի է ունենում աղգ-Առաւոր-դարանում, արձանագրուի և գաւառները գործակալ բանակներ նշանակելով, բայց ցաւակին այն է որ բանակներ չունեն:

Բաղարի Ս. Առաւորդաներ եկեղեցու-ր հոգաբարձու Յովակիմ աղա Ֆինդեքեանը, որ շատ անգամ աղգային հոգաբարձական ժողովներով մէջ անգամ ընտրուած լինելով չէ խնայած իւր ձեռքէ կեանք օգնութիւն-ները ըստ իր կարողութեան մատուցա-նելու, իւր հրամարականք ներկայացրեց սրբազան հօրը, որպէս զի մի ուրիշ ընտ-րան: Գեղար է ի սրտէ խոստովանել, որ անց երեք տարի է, որ ինչպէս պարտք եկեղեցուր պայծառափայլութեան համար անհաճ ճից թիւում էր և կատարեալ կարգ ու կարողութիւն մէջ էր պահել: Այսօր, ամառայ Երն, ժողով է աղգային առաւորդարանին մէջ այն պայտօնի խնդիր մասին, ուր հրաւիրուած են Առաւորդ Հօր կողմանէ-անուշաճ ժողովը չի ընդունիլ պարտի Ֆե-նդեքեանի հրամարականքը:

Մուտքը 1 շինիւն է, որով արտու-նութիւն կունենան ոչ միայն արտող չուկան շրջապայիւր, այլ նոյն տունա-կը զբեղ կարծանէ ներկայ գտնուիլ արահին մէջ տարուիք ներկայացման և լու թիւիք համահայն արժու մը կըը-նա գրաւել:

Քանի որ արահին մէջ մտնող, յի-շեմ որ հոստելի ներկայացումները բո-լորովին տարբեր են շատ մը թիւա-տիկներուն մէջ արտածէ: Մասնաւոր խնամով ընտրած են պատմական և այլ բարդաշարժի կտորներ: Խաղը քանի մը կտորէ կը բաղկանայ եւ այնքան ճարպակութեամբ համեմատ է որ փոքրիկ մանուկէն ամենէն չափաւոր իրեն յատուկ հաճողները կրնայ գրա-նայ անոր մէջ: Շատ մը ընտանեաց հայերը որ չ'ախել սիրէին ընտանիքով ուղիք թատերին մը երկմալ, հոս սիրով անգլիական Այս չ'անքին ամենէն ներդա-կան ծառայութիւններէն մին այն է որ հայրուկան եւ արքայա տղայաբաղը կա-մայ թէ անկամիլ կարող հետ յարաբե-րութեան կը մտնայ: Արքայական ըն-տանիքն ևս յաճախ իւր ներկայացու-ցիւք կ'ունենայ:

Մուտքը 1 շինիւն է, որով արտու-նութիւն կունենան ոչ միայն արտող չուկան շրջապայիւր, այլ նոյն տունա-կը զբեղ կարծանէ ներկայ գտնուիլ արահին մէջ տարուիք ներկայացման և լու թիւիք համահայն արժու մը կըը-նա գրաւել:

Քանի որ արահին մէջ մտնող, յի-շեմ որ հոստելի ներկայացումները բո-լորովին տարբեր են շատ մը թիւա-տիկներուն մէջ արտածէ: Մասնաւոր խնամով ընտրած են պատմական և այլ բարդաշարժի կտորներ: Խաղը քանի մը կտորէ կը բաղկանայ եւ այնքան ճարպակութեամբ համեմատ է որ փոքրիկ մանուկէն ամենէն չափաւոր իրեն յատուկ հաճողները կրնայ գրա-նայ անոր մէջ: Շատ մը ընտանեաց հայերը որ չ'ախել սիրէին ընտանիքով ուղիք թատերին մը երկմալ, հոս սիրով անգլիական Այս չ'անքին ամենէն ներդա-կան ծառայութիւններէն մին այն է որ հայրուկան եւ արքայա տղայաբաղը կա-մայ թէ անկամիլ կարող հետ յարաբե-րութեան կը մտնայ: Արքայական ըն-տանիքն ևս յաճախ իւր ներկայացու-ցիւք կ'ունենայ:

Մուտքը 1 շինիւն է, որով արտու-նութիւն կունենան ոչ միայն արտող չուկան շրջապայիւր, այլ նոյն տունա-կը զբեղ կարծանէ ներկայ գտնուիլ արահին մէջ տարուիք ներկայացման և լու թիւիք համահայն արժու մը կըը-նա գրաւել:

Քանի որ արահին մէջ մտնող, յի-շեմ որ հոստելի ներկայացումները բո-լորովին տարբեր են շատ մը թիւա-տիկներուն մէջ արտածէ: Մասնաւոր խնամով ընտրած են պատմական և այլ բարդաշարժի կտորներ: Խաղը քանի մը կտորէ կը բաղկանայ եւ այնքան ճարպակութեամբ համեմատ է որ փոքրիկ մանուկէն ամենէն չափաւոր իրեն յատուկ հաճողները կրնայ գրա-նայ անոր մէջ: Շատ մը ընտանեաց հայերը որ չ'ախել սիրէին ընտանիքով ուղիք թատերին մը երկմալ, հոս սիրով անգլիական Այս չ'անքին ամենէն ներդա-կան ծառայութիւններէն մին այն է որ հայրուկան եւ արքայա տղայաբաղը կա-մայ թէ անկամիլ կարող հետ յարաբե-րութեան կը մտնայ: Արքայական ըն-տանիքն ևս յաճախ իւր ներկայացու-ցիւք կ'ունենայ:

Մուտքը 1 շինիւն է, որով արտու-նութիւն կունենան ոչ միայն արտող չուկան շրջապայիւր, այլ նոյն տունա-կը զբեղ կարծանէ ներկայ գտնուիլ արահին մէջ տարուիք ներկայացման և լու թիւիք համահայն արժու մը կըը-նա գրաւել:

բարեւոյնները կատարեալ են անոր վրայ, նկատելով որ ան ժամանակին հասած էր Եւ անի այս սովորի պարտականներն են որ միայն պիտի գան զբաղուել մեզ բարեբու: Գրականութեան պէտքը, ամենքն ևս երկրը, ծաղիկն ևս, գրութեւ իրենց հրապարակեց անոնցով իրաւ, հրեշտակ պիտի սպանն յաւեւ մը սիրտին, մեր գրա-յութիւնը, բայց ինչ է անպատեհութիւնը որ մարդկային ընկերութեան անհամարու-խաւերուն իրական նկարագրութիւնը 2 Եւ Եւ անոր միայն օգտակար պիտի հանդի-սանան, որ է որ նոր երեւոյթներ երեւան բերելով:

Հէք Քառօղին, գուն զարգացած միա-քմ, գրաւուն, կիրթ հոգի մը չ'ըլլար: Իւ-ր շուրջը գտնուողներին, անոնց որ կ'ընե-ր չէին ճանչնայ ի ներքուստ, համակարե-կողներ, իսկ անոնց որ ծառէ գիւղէն փոթորիկն օրով կ'ալեկոծուէր ինք, արգա-հատաւ: Զեմ գիտեմ որպէս ժամանակ առաւ, գիւղը մը, խումը մը երիտասար-դեւ նստած էին տեղ մը ուր կը զար-գանային: Մէկը ներս կը մտնէ ու նամակ մը կուտայ երիտասարդներէն մէկուն, որ անմաղ զայն ուշի ուշով կը կարդայ: Նա-մակը Քառօղինը երթմէ եր, որ պարզա-գին կը խնդրէ երիտասարդէն—որ կ'երե-թէ բարի համար մըն էր հանած—իր տունը չ'ալ: Երիտասարդը ցուցուած հասցէին կ'ըն-թայ: Հոն էր Քառօղին իր մօրը հետ: Զեմ մը ունեին, զոր զարմանելու համար գու-մարի մը պէտք կար: Ինքն ձանձնաբա-ղալիին, այդ կարգուածին մէջ իսկ կ'ուզե-ր բարձր բանը իր դիմքն ու հանքի լեզուա-նութիւնը մը կը ցուցնուէր: Երիտասարդը, որ կ'աւելու և արգահատող սիրտ ունէր, իրեն խնդրուած կըրտածին չափ կը շնորհ-է և զուր կ'ընէ:

Նամակը, զոր մահուան տալիս ուղ-ղած էր մօրը, ըստ պիճնական է: անոր ամեն մէկ խօսքը ճշակով պատմութիւն է: անոր քեզի: անորապէս ըստ իր մտա-կանը քիչ չուր կուտէ կուտան թէ Քառօ-ղին ինչ շարժառիթներէ մոլեկոծող գիտե-մ է այդ յուսահատ արարքին: Մինչեւ իսկ իր ունեցած մէկ ժամացոյցը ծախած էր, որպէս իր անկեղ գոյացած գուժարով վը-ճարուէր իր անշուք յուսահատութեան ծախքը, այն աստիճան հոգածու էր ու-րիշին, գիտաւորացին իր ընտանիքին բեւ-չ'ըլլալուն:

Բայց այս աղկան վրայ ամենէն աւե-կ մտածանք ըլլալը բանն է բարդակա-նին դիմելը, որ ընկնուեցաւ կանա-թի ստորեւարը պայմաններէն և փոխանակ ձգելու, որ բարդակա-նի զբաղուածին ու հոգաբարձուին իր փոքրութիւնները, զորս կուգէին հրապու-րել ընծայել իրեն:

Երիտասարդ մը ալ երեկ թաղեցին, երեսնադ մասուկեանները, որոնք թառե-րապետ մատակարարէին, որ այժմ Ռուս-ճապի զինակի վրայ կը լսալայ, մինչ կը գրական ասղին կանգնէր բեմին վար կ'ըն-նէ գիւղիկը ու համակամ: Դերասան մըն ալ ինք, երեսնադ էր, ու նկարեւ ալ: Ընել է որ արտուածները մըն էր, եթէ կրնայ այս անունը կրել ծաղկահատ և երիտասարդ մը որ ամեն վայրեան իր ապ-րուստը հոգարու միջոցներուն հետեւէ պի-տի վազէ հեւ ի հեւ:

Անկեղ չորս ճիւղ տարի առաջ էր կար-ծեմ, Հապրեղի մէջ մէկ քանի երիտա-սարդներ, իրենց գլուխ ունենալով լրամ Միւստաքեանը (Վարդ), որ այժմ թիֆ-լիզ պայած է, փորձ կը փորձէին Քառօ-ղին վերկենցաղելու: Հապրեղի բեմին վրայ, որ ժամանակով փայլած էին ամենէն ճարտար հայ դերասաններն ու դերաս-աններն, մեծ մասամբ յաղթեցան այս Այդ միջոցին որ մը թատերին մէջ երի-տասարդ մը տեսալ, նրբահասակ, դու-նաւ, երկար սեւ մազերով արք մինչեւ ունեւուն կը հսկէին: անցաւ արդիւնք միայ-նաճութիւն մը կար այդ նիւստը գեղեցիկ վրայ, որ շատ չէր ծագուի երեսնադ էր: Դերակատար երիտասարդներուն մասնա-կեցաւ և բաւական յաղիկ ներկայացու-ցիւք Քառօղեան Գեղը սովորականէն շատ լինաց: Հապրեղի մէջ, երեսնադ էր լուր անգալ: Դեմ քիչ գիտեմ:

Օր մը բարեկամ մը եկաւ: Սէրաիկէն ու այդ բարեկամի հայրենու վրայ խօսած ատենին ըսաւ թէ երեսնադ մասուկեա-նեան ալ հոն է ու նկարագրութեամբ կը զբաղի, բայց թէ վիճակը շատ խեղճ է:

Յետոյ օրին մէկին յանկարծ գէնն եկաւ: Դաւաթի, թիւնացող բարեկամներն մը մէ-տեղ: Զեմը սեղանի ու տեսալ որ գէն-քին մեկնաւորութիւնն ստիճան մըն ալ աւելցրէ էր և սովորութիւնը շնորհով:

Բաւական ժամանակ անցնելէ ետք տի-րին մասուկեաններն յետմիջեղէ մը խոճ-կարտատուին եկաւ, ցուցային գէղուն: Լա-ւալով պատմեց թէ դաւանի հիւանդ պատ-կէ էր և ինչ դրամական ամեն միջոցները գուրէի է զայն զարմանելու: Համար ու կարգաւորներ ըրաւ: Երբեք զէ մը պէտքը եղած հոգը չէ տանիլ եղբի կը դաւանի: Դերասանական կեանքի մասը կը կալնեն այս տեսակ երեւոյթներ: Իրենց համար սո-վորական բաներ են:

Եւ երեկ ալ իմացայ թէ երեսնադ մե-տեղ է: Կ'ընէ անգամ:

Տարեկը, յորով կը մեռնէ երեսնադ և անոր արտե գէն կ'ընթայ, և մասնաւոր այն յարակիցաւ տիրու կեանքը, զոր մինչեւ այսօր վարած էր, կը սովորեն մեղ ու մեղանքը գիտեմ: Բայց տարակալեցի, ինչպէս այդ անգամ իրենց մէջ զըն-ուած չ'ըլլար, ու քիչ մը աւելի իրեն հո-գատու ժողովներն ունենար: Երեսնադ տա-կային մեռած էր չ'ըլլար:

Երբ մեղանցողական կը փակեմ, տե-սարար թեւ զայն խորհրդարանի մը մէջ կը պարզուի:

Սեղանի մը շուրջը բոլորուած են եր-կուսած գէղմով թաղականներն եւ սեղա-նին քիչ մը հեռու ալ բարեկ կեցած

է խեղճ մարդ մը, ձեռքերը իրարու վրայ, ծնող ծնողի, արարալի արտայայտու-թիւն մը կայ գէնին վրայ, զոր մօրուք մը կը շրջանակէ և հետեւապէս կը մեծէ անոր գունատութիւնը:

Ինչպէս որ կը գտնար այդ մարդու ու թաղական խորհրդին միջեւ, իրաւ շահեկան էր և կրթական մասնագէտնե-րուն ամենաւարժ ուղղութեանը ար-ժանի:

Այդ մարդը պարզին վարժապետն էր, ժամանակէ մը ի վեր թաղեցին զանգա-ւալէն եղբի այդ վարժապետին նկատմամբ, բայց իր գանգաւորները նոյն աղքատներէն կ'ունենան եղբի ինչ որ խօսքը կ'ունենայ Սահարայի անապատին մէջ: Կարգիւնը այս տեղանքն էր երբ անոնք մէկ վարժա-պետը կ'ընէր անանի սիւս մը կը գործէ, որով ուղղակի թաղական խորհրդարան-ի կ'ընծայուէր: Գեղ, կը հասարդին, կը կանգնէ յանգաւոր վարժապետն ու ամե-նաւ անպէս կ'սկսէին կ'ընտանեացները, որք փախուիլ նրբին ու երկնային խո-քերով համեմատ ըլլալով ու ճարտա-սանական ամեն երանգները պարունակե-լով իրենց մէջ կը հաստատուէր: Եթէ անգլիական կ'ընէին կարգիլ յանգիլ յանգիլ նախկին հրաշալի գիւղ մը: Բայց վարժապե-տին գէնին վրայ գողէր գիտ ուրիշ ար-տայայտութիւն մըն ալ կար: Կարճացաւ մ'այդ, կը զարմանալ թէ ինչ որ այնքան խո-շոր վարժներ գործած էր և ատեն համար ամենափոքր: Երեսնադներէն մը չէր լը-սած, ինչպէս համար կ'ընէին իր պիւնթեր-թիւններէն: Կարգիլ կարգիլ յանգիլ յանգիլ անոնք իր երեսին, և ան-աւաւ իւր փոքրացած խնդիրն ալ պիտի գէն թուարանական այն շատ մը խնդիր-ներուն քով զորս չէ կ'ընծայ լուծել:

Թաղական խորհրդի մ'այ տեսարան: Սեղի թաղի մէջ ենք:

Թաղական խորհրդին անդամները գի-տեան մէջ հասարակելով որոշում կուտան որ... բան մը ընեն:

Բայց ինչ ընեն:

